

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਪਯਾ ਚੰਦ ਹਰਦਿਆਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ।- ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1952 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ 17

1953

ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)। ਸੈਕਸ਼ਨ 66/2)- ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV)। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਅਤੇ 21- "ਕਾਰੋਬਾਰ" 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖੋਜ-ਕੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ "ਦਲਾਲੀ" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ "ਸ਼ਗਿਰਦੀ" ਕੀ 30 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਡੀ.ਸੀ.ਐਮ. ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ Thev ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਡੀਹਟਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵੀ ਕੱਪੜਾ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਇਹ ਆਮਦਨ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤੱਥ (i) ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ (ii) ਜੋ ਕਿ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਡੈਲ ਕ੍ਰੇਡਰ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। (iii) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ (iv) ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਠਿਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮਾਲ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ "ਦਲਾਲੀ" ਅਤੇ "ਸ਼ਗਿਰਦੀ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

ਇਹ ਕੇਸ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1922. ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ। 1940. hv ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ। ਬੰਬਾਵ. (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ)। ਸ਼੍ਰੀ ਰਈਆ ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਸਾਹਵਲ। ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਮਿਤੀ 7 ਮਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। 1952. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ:-

"(1) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ 1950 ਦੇ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2/5 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਦਲਾਲੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਸ਼ਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ?

ਕੇ ਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ.

ਐਸ. ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਲਈ
ਜਵਾਬਦੇਹ.

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ.- ਇਹ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ। 7 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤਹਿਤ 1940 ਦਾ ਐਕਟ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ:

"(1) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ 1940 ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(3) ਕੀ ਦਲਾਲੀ, ਸ਼ਗਿਰਦੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲੱਗੇਗਾ?

ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ "/ਐਸ. ਦਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ - ਚੰਦਰਮਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਹਰਦਿਆਲ ਸੇਲ-ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਵਲਪੁਰ ਕਪਾਹ ਮਿੱਲਜ਼. ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਪੰਨੇ 2 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ।

"ਤਿੰਨ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਪੀਸਗੁਡਜ਼ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਜ਼ਾਰ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਯੂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੁਭਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ। ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ 1943, 1944 ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੈ। ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਾਂ ਜਾਂ ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਦ ਸ਼ਗਿਰਦੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵੀ ਹਰਦਿਆਲ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ- ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

-ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣਾ" ਇਹ ਵਿਵਾਦ, ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

- (1) ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵੇਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
- (2) ਕੀਮਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।
- (3) ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੁਆਰਾ ਐਮ. ਚੰਦ ਹਰਦਿਆਲ
- (4) ਕੁਝ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਸਨਅਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਪੂਰ, ਜੇ.
- (5) ਮੈਸਰਜ਼ ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

- (6) ਮੈਸਰਜ਼ ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ "ਮੁਸ਼ਕਲ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ: - "ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਦਯਾ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ

ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੇਲਜ਼ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੇ"।

ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਾਈਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 2(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਰੋਬਿਨਸ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (1) ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੋਲਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਜੇ., ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (1920) 1 ਕੇ.ਬੀ. 51. ਰੋਲਟ, ਜੇ., ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਰੋਬਿਨਸ ਸੀ

(1) (1920) 2 ਕੇ.ਬੀ. 677

ਨੇ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਪੋਟੇਮੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਬੰਧ ਸਨ:-

- (i) ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ।
- (ii) ਰੋਬਿਨਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।
- (iii) ਫੀਲਟ ਉਪ-ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ। ਰੋਬਿਨਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਪਈ।
- (iv) ਉਪ-ਏਜੰਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ।
- (v) ਰੋਬਿਨਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ 'ਫੇਲਟ' ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੇਚਣਾ ਸੀ।
- (vi) ਕੰਪੋਟੇਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 'ਫੇਲਟ' ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਬਿਨਸ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਰੋਬਿਨਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਫੇਲਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਸਟਰਨਡੇਲ ਐਮ.ਆਰ. ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 686 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਰੋਲਟ, ਜੇ. ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨੌਕਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।". ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 689 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ; -

"ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ (ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਸਰਜ਼ ਦਯਾ/ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ-ਚਾਂਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ-ਹਰਦਿਆਲ ਨੇਸ"।

ਸਕ੍ਰਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 692 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਅਜੀਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਰੋਬਿਨਸ Jur. J-v "Felt" ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਕ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 679 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਸਟਰਨਡੇਲ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ"।

ਪਰ ਰੋਲਸ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਨਾ 686॥

ਦੋ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 691-ਬੁਰੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਆਫ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1) 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। , ਅਤੇ ਰੈਡਕਲਿਫ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2), ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੰਗਲ-ਸ਼ਿਪ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਪ ਬ੍ਰੋਕਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਾਈਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

(1) (1919) 2 ਕੇ.ਬੀ. 650

(2) 89 ਐਲ.ਜੇ. (K.B.) 267

M/s ਦਯਾ ਓਨ ਮਾਰਸ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਚੰਦ (1) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ-

ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ "ਕਮਿਸ਼ਨ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਹਰਦਿਆਲ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ- ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ-ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ, ਇਹਨਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਟੈਕਸ ਲਿਆ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਪੰਜਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਰੋਬਿਨਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਦ ਰੋਲਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ। ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਏਜੰਟ ਨੌਕਰ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ/ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਨਾ 3 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਆਯਾਤ ਦਫਤਰ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(3) (1943) 1 ਏ.ਈ.ਆਰ. 199

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।" ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਚੰਦ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਏਜੰਸੀ -.. ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ-ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਸਗਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ (ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ) ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਪੂਰ, ਜੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੇਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਏਜੰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਡੇਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਘੋਲਤਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। Wharton's Law Lexicon p. 316. ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਰਨਬੀ ਬਨਾਮ ਲੈਸੀ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਲਨਬਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਫੈਕਟਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ; ਇਹ ਕਾਰਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ।" ਅਤੇ ਲਿੰਡਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਥਾਮਸ ਗੈਬਰੀਅਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਚਰਚਿਲ ਐਂਡ ਸਿਮ (2) ਵਿੱਚ ਐਲ.ਜੇ.." ਡੇਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਏਜੰਟ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਇੱਕ ਇਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਡਿਫਾਲਟ ਚੰਗਾ ਹੈ।" ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਘੋਲਤਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। Bowstead's Law of Agency, ਸਫਾ 3 ਵੀ ਦੇਖੋ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

"ਇੱਕ ਡੇਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਡੇਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ" .

ਤੀਜਾ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਅਕ 1-11W—||~ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; «ШHIMMIR» irwn- TmrTTBnnirnTwrrnrriiT TrT-

(1) 6 M. ਅਤੇ S. at p. 171

(2) (1914) 3 K.B. 1272, 1279

WA'-D ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐਲ.ਐਨ. ਗਡੋਦੀਆ ਅਤੇ ਹਰਦਿਆਲ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ Tiw.. ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਇਨ-1 ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਆਮ-ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਪੂਰ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜੇ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਛੋਟ ਅਤੇ ਦਲਾਲੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਲੀਵਰੀ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਵੀ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਨਾ 470 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ:-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਨਪੋਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਆਮਦਨ। , ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤਨਖਾਹ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।"

ਫਿਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) (1951) 20 1.ਟੀ.ਆਰ. 460

ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., (1) ਵਿੱਚ। ਐੱਮ. ਦਯਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੰਬਈ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਚੰਦ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ - ਸਟੋਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ - ਥ⑥ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੇ ਪੰਨਾ 429 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ KWJ- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਪਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ "।

ਫਿਰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ, ਚਾਰਲਸ ਰੈਡਕਲਿਫ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਰੈਡਕਲਿਫ ਨੇ ਕੁਝ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼-ਦਲਾਲ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ, ਉਹ

(1) 13 1.ਟੀ.ਆਰ. 425

(1) (1920) 89 ਐਲ.ਜੇ.ਕੇ.ਬੀ. 267

ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰਡ ਚੰਦ ਭਾੜੇ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਪ ਬ੍ਰੋਕਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਪ ਏਜੰਟ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਆਮ 5 ਹਰਦਿਆਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਲਾਲੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ. ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਰਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਦਲਾਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਗਰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। . ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮੁਲਾਂਕਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ 500. ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Authenticated/vetted by: Rajeshwari Devi, Translator